

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

شماره
تاریخ ۱۴۰۲ / ۴ / ۱۱

وزارت کشور - وزارت جهاد کشاورزی - وزارت امور اقتصادی و دارایی
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
سازمان برنامه و بودجه کشور - سازمان اداری و استخدامی کشور
سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران - سازمان بهزیستی کشور
کمیته امداد امام خمینی (ره) - شورای عالی حوزه‌های علمیه - سازمان تبلیغات اسلامی
شورای سیاستگذاری ائمه جمعه سراسر کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۲/۴/۷ به پیشنهاد دبیرخانه شورای مرکزی زکات و تأیید شورای مذکور و به استناد ماده (۷) قانون زکات - مصوب ۱۳۹۰، آیین‌نامه اجرایی قانون زکات را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه اجرایی قانون زکات

- ماده ۱- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:
- ۱- قانون: قانون زکات - مصوب ۱۳۹۰ -
 - ۲- شورای مرکزی: شورای مرکزی زکات موضوع ماده (۱) قانون.
 - ۳- شورای زکات: شوراهای سه‌گانه‌ای که بر اساس قانون در سطوح استان، شهرستان و بخش تشکیل می‌شود.
 - ماده ۲- وظایف شورای زکات استان به شرح زیر است:
 - ۱- اجرایی نمودن مصوبات شورای مرکزی.
 - ۲- برنامه‌ریزی، ساماندهی و بسیج منابع و امکانات استانی در امر بسترسازی، فرهنگ‌سازی، تبلیغات و اعتمادسازی در امر زکات.
 - ۳- شناسایی فرصت‌ها، قابلیت‌ها و ظرفیت‌های استانی به منظور ترغیب و تشویق افراد فعال در امر زکات.
 - ۴- تعامل مؤثر و هدفمند با مراجع تأثیرگذار در امر زکات مانند حوزه‌های علمیه، ائمه جمعه و جماعات، ارباب جراید، سازمان‌های انتفاعی و غیرانتفاعی.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره
تاریخ ۱۴۰۲ / ۴ / ۱۱

- ۵- برنامه ریزی امور مربوط به پژوهش، آموزش و همایش‌های زکات (علمی، تخصصی، آموزشی، هم‌اندیشی، تشویقی) و پیشنهاد به شورای مرکزی.
 - ۶- بررسی پیشنهادهای و آسیب‌ها و ارزیابی عملکرد دستگاه‌های مرتبط استانی و نظارت بر شورای زکات شهرستان‌ها به منظور جمع‌بندی و ارائه راهکارها به دبیرخانه شورای مرکزی.
 - ۷- برنامه ریزی و هماهنگی لازم با نهادها و سازمان‌های تبلیغی و رسانه‌ای جهت تهیه، تولید و انتشار فعالیت‌های مربوط به توسعه و تعالی زکات در سطح استان (به پیشنهاد دبیرخانه شورای زکات استان).
 - ۸- انتخاب مؤدیان زکات برتر استانی و پیشنهاد منتخبین به دبیرخانه شورای مرکزی جهت تشویق.
 - ۹- ایجاد هماهنگی لازم در امر پشتیبانی، اداری و سایر امور مورد نیاز دبیرخانه شورای استان و شهرستان‌ها در امر تحقق برنامه‌های اجرایی زکات.
- ماده ۳-** وظایف شورای زکات شهرستان به شرح زیر است:
- ۱- محلی‌سازی و اجرایی نمودن مصوبات ابلاغی شورای زکات استان در راستای سیاست‌های شورای مرکزی.
 - ۲- همکاری و هماهنگی برای تهیه بانک اطلاعات ملی زکات و به‌روزرسانی اطلاعات مربوط.
 - ۳- هماهنگی دستگاه‌های عضو و سایر مراجع تاثیرگذار با دبیرخانه شورای زکات شهرستان در جهت پیشبرد برنامه‌ها و وظایف محول شده.
 - ۴- برنامه ریزی و انجام تبلیغات میدانی با بهره‌مندی از تمامی ظرفیت‌های موجود شهرستان (به ویژه رسانه‌های جمعی، ائمه جمعه و جماعات، حوزه‌های علمیه و مبلغین).
 - ۵- ایجاد هماهنگی لازم برای تشویق و تقدیر مناسب از افراد فعال در امر زکات.
 - ۶- نظارت بر امور مربوط به کلیه فعالیت‌های زکات در شهرستان.
 - ۷- ترغیب مؤدیان در امر پرداخت زکات برای محرومیت‌زدایی و توانمندسازی با اولویت فقرا و مساکین.
 - ۸- ایجاد تمهیدات لازم برای مشارکت کلیه نهادهای حاکمیتی و مردم‌نهاد در امر آموزش، پژوهش و فرهنگ‌سازی.
 - ۹- بررسی و تأیید جذب وجوه زکات، هزینه‌های اجرایی، اعتبارات تشویقی و امور مربوط به هزینه‌کرد آنها به پیشنهاد دبیرخانه شورا جهت ارائه به شورای زکات استان.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره
تاریخ ۱۴۰۲ / ۴ / ۱۱

- ۱۰- بررسی و تشخیص ضرورت تشکیل شورای زکات در مراکز دهستان‌ها و روستاهای تابع و تصویب و تأیید اعضای آن با هماهنگی شورای بخش.
- ۱۱- تصویب و اجرای کارگاه‌های آموزشی در راستای اهداف این آیین‌نامه.
- ماده ۴- وظایف شورای زکات بخش به شرح زیر است:
 - ۱- محلی‌سازی و عملیاتی نمودن مصوبات ابلاغی شورای شهرستان در راستای سیاست‌های شورای مرکزی.
 - ۲- شناسایی و آموزش جمع‌آوری‌کنندگان و مبلغین افتخاری زکات و توجیه مؤدیان زکات در جلسات عمومی یا چهره به چهره.
 - ۳- انجام برنامه‌های تبلیغی در بخش، دهستان‌ها و روستاها و معرفی افراد واجد شرایط تشویق به شورای زکات شهرستان.
 - ۴- ارزیابی و نظارت بر حسن اجرای وظایف مبلغین و جمع‌آوری‌کنندگان زکات.
 - ۵- هماهنگی لازم برای تأمین منابع، تهیه امکانات، ابزار و ملزومات مورد نیاز جهت فرآیندهای اجرایی امر زکات.
 - ۶- ارائه گزارش ارزیابی عملکرد شوراهای دهستان و روستا به دبیرخانه شورای شهرستان.
- ماده ۵- نحوه تشکیل و اداره جلسات شورای مرکزی و شورای زکات به شرح زیر است:
 - ۱- جلسات شورای مرکزی و شورای زکات با حضور دو سوم اعضا رسمیت می‌یابد و مصوبات آن با تصویب اکثریت اعضای حاضر در جلسه لازم‌الاجرا است.
 - ۲- جلسات شورای مرکزی و شورای زکات در سال حداقل چهار نوبت به صورت فصلی برگزار می‌شود و در موارد ضروری به تشخیص رییس شورا، جلسات فوق‌العاده برگزار خواهد شد.
 - ۳- در جلسات شورای مرکزی زکات با تأیید رییس شورا، رییس سازمان بهزیستی کشور (به عنوان عضو مدعو) دعوت می‌شود.
 - ۴- در استان‌هایی که دارای مرکز اسلامی و دفتر امور اهل سنت می‌باشند، با تأیید رییس شورای زکات استان، یکی از خبرگان روحانی اهل سنت در جلسات شورا دعوت می‌شود.
- تبصره ۱- در بخش‌هایی که فاقد امام جمعه می‌باشد، یکی از ائمه جماعت بخش با نظر امام جمعه شهرستان به عنوان رییس شورای زکات تعیین می‌گردد.

تصویب نامه هیئت وزیران

تبصره ۲- اعضای شورای زکات مکلف به حضور در شورای مربوط هستند و چنانچه هریک از اعضای شورا در دو جلسه از جلسات شورای مربوط حاضر نشود، رئیس شورا عدم حضور اعضای حقوقی را به نهادهای نظارتی گزارش می کند. در صورتی که اعضای حقیقی منتخب امام جمعه بخش بدون عذر موجه در جلسات شرکت نکنند، مستعفی شناخته می شوند و امام جمعه مربوط، اشخاص دیگری را برای عضویت در شورای بخش انتخاب می نماید.

ماده ۶- وظایف دبیرخانه شورای مرکزی و شورای زکات حسب مورد به شرح زیر است:

- ۱- تعامل با سایر نهادها و سازمان های داخلی و خارجی در راستای پیشبرد سیاستها و اهداف فریضه الهی زکات.
- ۲- پیشنهاد بودجه مورد نیاز جهت اجرای قانون زکات به شورای مرکزی مطابق تبصره ماده (۱) قانون.
- ۳- تدوین، مستندسازی و ارائه گزارش عملکرد سالانه زکات شوراهای استان به شورای مرکزی (اعم از هزینه های اجرایی، عملیاتی، وجوه جمع آوری شده از محل زکات، اعتبارات دولتی و سایر کمک های اخذ شده در این رابطه) جهت جمع بندی و ارسال به مراجع ذی ربط پس از تأیید شورای مرکزی و انتشار عمومی آن.
- ۴- تعامل و هم افزایی با مسئولین و معتمدین محلی برای رفع فقر و محرومیت از محل معادل تشویقی زکات جمع آوری شده.
- ۵- ارزیابی چگونگی اجرای مصوبات ابلاغی مربوط به دستگاهها و وزارتخانه های عضو و ارائه گزارش به شورای مرکزی.
- ۶- تنظیم تقویم اجرایی سالانه جلسات شورا، تدوین دعوتنامه ها و صورتجلسه ها و انجام مکاتبات اداری مربوط.
- ۷- تشکیل کارگروه های تخصصی مورد نیاز حسب صلاحدید رئیس شورا به منظور نیازسنجی های مربوط.
- ۸- تهیه و تدوین پیش نویس برنامه های کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت و ارائه آن به شورای مرکزی جهت تصویب.
- ۹- تدوین راهکارهای اجرایی و عملیاتی در راستای سازماندهی، آموزش و به کارگیری معتمدین و مبلغین به عنوان عوامل افتخاری جهت ترویج و توسعه زکات.
- ۱۰- برآورد نیازمندی های عمومی و فردی نیازمندان به ویژه در مناطق محروم و جامعه هدف سازمان های حمایتی از جمله سازمان بهزیستی کشور و ارائه به شورای مرکزی.

۱۱- تهیه بانک اطلاعات ملی زکات و ارائه آن به شورای مرکزی جهت هماهنگی تمهیدات لازم.

۱۲- ثبت اطلاعات مؤدیان زکات و مشمولین مصرف زکات در سامانه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری وزارتخانه یادشده.

تبصره - در مناطق اهل سنت، بانک اطلاعات ملی زکات با توجه به اقلام مشمول زکات بر اساس فقه و شریعت جاری منطقه تهیه می‌شود.

ماده ۷- دبیرخانه شوراها موظفند وجوه جمع‌آوری شده را به همراه سایر کمک‌ها در امر زکات بر اساس سیاست‌های ابلاغی شورای مرکزی به مصرف همان محل پرداخت‌کننده زکات برسانند.

ماده ۸- دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۱) قانون، موظف به اجرای مصوبات شورای مرکزی در چهارچوب وظایف و اختیارات دستگاه متبوع خود مطابق با قوانین و مقررات مربوط می‌باشند.

تبصره ۱- دبیرخانه شورا موظف است شاخص‌های ارزیابی عملکرد دستگاه‌های عضو شورا در رابطه با وظایف مقرر در قانون و این آیین‌نامه را مشخص و به سازمان اداری و استخدامی کشور اعلام نماید تا از طریق آن سازمان به دستگاه‌های مذکور ابلاغ شود.

تبصره ۲- هریک از اعضای شورای مرکزی موظفند امور مرتبط با زکات را در دستگاه متبوع خود پیگیری کنند و برنامه‌های شورای مرکزی را به کلیه سطوح سازمانی (ملی، استانی و شهرستانی) ابلاغ و گزارش سالیانه عملکرد مدیران (ستادی و صف) را بر اساس سیاست‌ها و مصوبات ابلاغی به دبیرخانه شورای مرکزی ارائه نمایند. دبیرخانه شورای مرکزی موظف است گزارش عملکرد دریافتی از هریک از اعضا را بر اساس شاخص‌های تدوین‌شده در کلیه سطوح ملی، استانی و شهرستانی مورد ارزیابی قرار دهد و نتیجه را پس از هماهنگی، تأیید و امضای رییس شورای مربوط (حسب مورد) به مراجع ذی‌ربط ارائه نماید.

ماده ۹- در راستای ماده (۶) قانون و در جهت ترغیب مردم به ادای زکات، سیاست‌های تشویقی زیر توسط دستگاه‌های ذی‌ربط اجرا می‌شوند:

۱- سازمان برنامه و بودجه کشور اعتبارات تشویقی پیش‌بینی‌شده در قانون بودجه سنواتی را به مناطق (شهرها و روستاهای) پرداخت‌کننده زکات جهت هزینه‌کرد در راستای مصارف زکات با اولویت مصرف در همان محل پرداخت‌کننده اختصاص و در اختیار کمیته امداد امام خمینی (ره) قرار می‌دهد.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۲- وزارت جهاد کشاورزی مجاز است در چهارچوب قانون بودجه سنواتی نسبت به اختصاص یارانه برای نهاده‌های کشاورزی و دامی برای مؤدیان زکات اقدام کند.

ماده ۱۰- دستگاه‌های اجرایی (به ویژه شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه، سازمان تبلیغات اسلامی و سازمان صدا و سیما) جمهوری اسلامی ایران) در راستای ترویج و توسعه فرهنگ زکات مجازند اقدامات زیر را بر اساس مصوبات شورای مرکزی از محل اعتبارات مربوط، پیش‌بینی و اجرا نمایند:

۱- تهیه، تدوین و ابلاغ طرح جامع رسانه‌ای - تبلیغی.

۲- تهیه و پخش برنامه‌های رسانه‌ای از قبیل فیلم، ماهنگ (کلیپ) و آگهی کوتاه تبلیغاتی (تیزر) مربوط به زکات.

۳- اجرای پویش‌های فرهنگی و رسانه‌ای زکات.

۴- تهیه بسته‌های آموزشی و محتوایی زکات مبلغین و مؤدیان زکات.

ماده ۱۱- سازمان برنامه و بودجه کشور مکلف است در اجرای تبصره ماده (۱) قانون، اعتبار مورد نیاز برای دستیابی به اهداف قانون را در لایحه بودجه سنواتی پیش‌بینی نماید.

تبصره- سازمان برنامه و بودجه کشور مجاز است در اجرای ماده (۴) قانون، بر اساس گزارش عملکرد حسابرسی شده سالانه زکات، معادل ریالی زکات جمع‌آوری شده در هر سال را به علاوه ده درصد (۱۰٪) در بودجه سال بعد پیش‌بینی کند.

ماده ۱۲- امام جمعه بخش، دو نفر از معتمدین محلی را از میان افراد دارای مقبولیت و حسن شهرت محلی برای عضویت در شورای بخش انتخاب می‌کند.

تبصره- امام جمعه بخش به عنوان رئیس شورای بخش یک نفر از معتمدین مذکور را به پیشنهاد رئیس اداره بهزیستی شهرستان، برای عضویت در شورای بخش، انتخاب می‌نماید.

محمد مخبر
معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس‌جمهور، دفتر رئیس مجلس شورای اسلامی، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس‌جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، دبیرخانه ستاد کل نیروهای مسلح، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، معاونت‌های قوانین و نظارت مجلس شورای اسلامی، امور تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات دولتی، معاونت‌های رئیس‌جمهور، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.